

Kerkrenovatie 1987 – 2000

Filip Van Devyvere

Wie de laatste jaren door het Lichterveldse centrum passeerde, kon er niet naast kijken: de kerk en haar onmiddellijke omgeving werden stap voor stap gerenoveerd. Meer dan twaalf jaren zijn verlopen sedert die memorabele dag in september 1987 toen een brok kalksteen van het St.-Jacobs-glasraam dwars door de eronderstaande biechtstoel viel...

Dat de kerk aan restauratie toe was, daar was iedereen zich allang van bewust, maar het was die éne brok kalksteen die de Kerkfabriek tot ingrijpen aanzette. In november '87 komt de kerkraad dan in een uitzonderlijke vergadering bijeen met de restauratie als enig punt op de dagorde.

1 De administratieve molen maalt langzaam

Architect O. Vandaele krijgt meteen de opdracht de oorspronkelijke bouwplannen te gaan opsporen en een voorlopig bestek op te stellen. Zelfs de zuinigste kostenraming komt nog altijd uit op een bedrag van 31 miljoen. Besprekingen in het bureau van de kerkfabriek, in de gemeenteraad, contacten met studiebureaus, kostenramingen en bestekken allerhande, subsidiedossiers samenstellen, niet rondkrijgen en moeten herbeginnen, uitschrijven van aanbestedingen, toewijzen van de werken en op vraag van de subsidiërende overheid heraanbesteden en opnieuw toewijzen, nemen uiteindelijk vijf lange jaren in beslag. Intussen valt architect Vandaele ziek en wordt het dossier overgenomen door Lannoo, Snoeck & Partners.

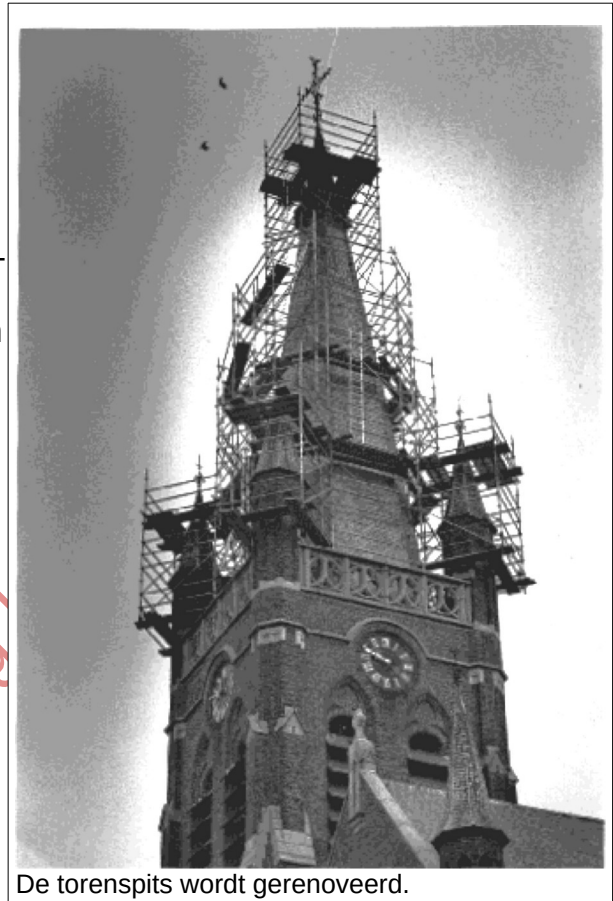
Uiteindelijk wordt de hele restauratie in 4 fasen opgesplitst: eerst dakwerken, dan glasramen, vervolgens de gevels en tenslotte de binnenaafwerking. Intussen worden alleen noodherstellingen gedaan: glasramen voorlopig opgespied om verder onheil te voorkomen, lekke goten gedicht e.d.m., meestal onder moeilijke werk-omstandigheden. De voorjaarsstormen van 1990 brengen, naast de klassieke nasleep van afgewaaid schaliën, beschadigd zink en ramen met glas-in-lood uitgewaaid, ook nog een serieus probleem aan het licht: onder druk van de westenwind is de torenspits naar het oosten gaan hellen. Het balkenwerk binnenin wordt inderhaast opnieuw verankerd.

2 Februari 1993 - kerk in de steigers

Maar in februari 1993 is het dan zover. Aannemer Richet uit Kemmel, die reeds meerdere kerkrestauraties op zijn actief heeft, laat manschappen en materieel aanrukken en weldra staat het gebouw in de steigers. De eerste fase van de restauratie omvat dak- en zinkwerk. Leien en goten worden volledig vernieuwd. Het haantje, dat nog kogelgaten uit de eerste wereldoorlog vertoont, wordt opnieuw verguld en het houtwerk herschilderd in het intussen vertrouwde Brugs rood. Op 16 maart 1994 kan de eerste fase 'voorlopig opgeleverd' worden.

De tweede fase, ook voorafgegaan door een vol jaar administratief werk, kan van start gaan na het bouwverlof van 1994. Nu moeten de ramen aangepakt worden. Het werk wordt uitgevoerd door een onderaannemer van de firma Richet: een klein maar vakbekwaam familiebedrijfje uit Roeselare. Vader en dochter staan samen op de stellingen en werken met koper, lood en glas. Ze leveren degelijk werk, maar krijgen de klus niet geklaard in de vooropgestelde tijdsduur. De voorlopige oplevering heeft plaats rond de jaarwisseling 1995 - '96.

Voor de derde fase, de herstelling van de muren, grotendeels voegwerk, is het een aannemer uit Herk-de-Stad die de aanbesteding binnenrijft. De firma Jamar begint in september '96. Dagelijks wordt een ploeg arbeiders aangevoerd die, in weerwil van vroeg op en laat thuis, snel en vakkundig werk leveren. Van de gevelwerken wordt gebruik gemaakt om de wijzerplaten van het torenuurwerk op te knappen: platen worden herschilderd en cijfers en wijzers opnieuw verguld. Ook de muurtjes van de kerkomheining worden mee in de herstelling opgenomen. Tegen de Margarethakermis van 1997 is de buitenzijde van de kerk bijna volledig vernieuwd. Iedereen kan nu duidelijk zien wat het uiteindelijk worden zal, en de tevredenheid met het bereikte resultaat is algemeen.

De torenspits wordt gerenoveerd.

3 Nu nog de binnenkant...

Intussen wordt er ernstig nagedacht over de vierde fase, heropfrissen van de binnenzijde. Schilderwerken dus, maar voorafgaandelijk moeten echter zowel elektriciteit als geluidsinstallatie vernieuwd worden.

Deken Goemaere staat erop dat voor deze vierde fase er een ruime financiële inbreng moet zijn van de parochiale gemeenschap. 30% wordt weliswaar bekostigd door overheidssubsidies, maar 70% van de kosten wil de deken door giften laten financieren. Wie dat wil, kan voor 10.000 Fr. een lichtbron voor St-Jacob of voor 1.000 Fr. één m2 schilderwerken helpen bekostigen. De inzamelactie kent, ook zonder Barnumreclame, een ruim succes: meer dan 6 miljoen Fr. worden met kleine en grote beetjes bijeengesprokkeld.

In 1963 had deken De Meijer, in samenspraak met de toenmalige kerkraad, de hele kerk, inclusief heiligenbeelden in schip en kooromgang, neogotische medaillons en zwierige engelenbeelden, laten overschilderen met een egale laag lichtgroene verf. Naar de normen van die tijd bood de kerk toen een frisse en tegelijk sobere aanblik. Alleen enkele schilderijen waaronder de taferelen uit het leven van de heilige Margaretha, aangebracht in 1910, bleven bewaard.

In 1996 worden testen uitgevoerd om de oude fresco's weer in hun oorspronkelijke glorie te herstellen. De operatie blijkt technisch mogelijk te zijn maar is onbetaalbaar. Uiteindelijk beslist de raad alleen de twaalf apostelen in de kooromgang en de heiligenbeelden in de 54 nissen van schip en kruisbeuken te laten restaureren. In 1997 voert aannemer Verbrugghe uit Oostrozebeke de renovatie vakkundig uit.

Intussen wordt in de zomer van 1998 deken Goemaere benoemd tot deken van Brugge-Oost en neemt Jos Gheysens de fakkel over. Hij zal moeten afwerken wat zijn voorganger begonnen is.

Zo konden de parochianen bijdragen in de kosten van de schilderwerken.

In 1999, weer na de nodige tijd voor administratie en subsidiëring wordt de binnenafwerking dan aangepakt.

Voor de elektriciteitswerken wordt op een plaatselijk aannemer beroep gedaan. Patrick Fiems krijgt opdracht om per 1 april aan het werk te gaan. Het schilderwerk zal uitgevoerd worden door de firma Van Meenen uit Aalbeke. Op 1 juni moeten zij met borstel en verf aan de slag.

Maandenlang worden er sleuven gezaagd, leidingen gelegd, neonlichten vervangen en schakelaars aangebracht. En dan gaan de pleistermannen aan het werk: schuren en plamuren maken zoveel stof dat vóór ieder weekend een ploeg vrijwilligers moet gaan schoonmaken om de zondagsmissen in een kerk en niet in een bouwwerf te laten doorgaan.

Maar tegen Kerstmis 1999 is het dan zover: het werk is, op enkele details na, af. De hele operatie heeft natuurlijk een aardige duit gekost: circa 50 miljoen is eraan ge-

spendeerd, waarvan 6 miljoen afkomstig van giften en 44 miljoen van de overheid, waarin de gemeente voor 70% en de Vlaamse Gemeenschap voor 30% tussenkwam.

4 21 mei 2000 - Kerkvers

De laatste details en verbeteringen worden dan gaandeweg in 2000 afgewerkt zodat op 21 mei 2000 iedereen kan beamen dat de kerk vers is.

Heemkundige kring Karel Van de Poele